

IV

(Informace)

INFORMACE ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

RADA

Návrh závěrů Rady o globálním rozměru evropského vysokoškolského vzdělávání

(2014/C 28/03)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

VZHLEDEM K TĚMTO DŮVODŮM:

1. Boloňskou deklarací ze dne 19. června 1999 byl zahájen mezivládní proces, jehož cílem je vytvořit Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání a jenž je aktivně podporován Evropskou unií, a ministři odpovědní ve zúčastněných zemích za vysokoškolské vzdělávání, kteří se sešli v dubnu roku 2012 v Bukurešti, přijali pro Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání *strategii Mobilita pro lepší učení (2020)* jakožto nedílnou součást úsilí o prosazování internacionalizace vysokoškolského vzdělávání ⁽¹⁾.
2. Směrnice Rady 2004/114/ES ⁽²⁾ ze dne 13. prosince 2004 o podmínkách přijímání státních příslušníků třetích zemí za účelem studia, výměnných pobytů žáků, neplacené odborné přípravy nebo dobrovolné služby uznává, že jedním z cílů činnosti Společenství v oblasti vzdělávání je podporovat celou Evropu, aby byla světovým centrem excelence pro studium a odborné vzdělávání.
3. Cíl směrnice Rady 2005/71/ES ⁽³⁾ ze dne 12. října 2005 o zvláštním postupu pro přijímání státních příslušníků třetích zemí pro účely vědeckého výzkumu je podobný, a to zvýšit přitažlivost Společenství pro výzkumné pracovníky z celého světa a posílit postavení EU jako mezinárodního centra výzkumu.
4. V mezinárodní strategii přijaté na zasedání ministrů zemí účastnících se boloňského procesu konaném v květnu roku 2007 v Londýně ⁽⁴⁾ se zdůrazňuje, že je nutné, aby Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání byl otevřený a atraktivní pro příslušné osoby z jiných částí světa, a že je třeba posílovat spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání a politický dialog s mimoevropskými zeměmi.

5. V závěrech Rady ze dne 12. května 2009 o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy se zdůrazňuje význam podpory členských států v jejich úsilí o modernizaci vysokoškolského vzdělávání prostřednictvím úzké součinnosti s boloňským procesem, zejména v souvislosti s nástroji zajišťujícími kvalitu, uznávání kvalifikací, mobilitu a transparentnost.
6. Ve strategii Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, která byla přijata v červnu roku 2010 ⁽⁵⁾, je stanoven konkrétní cíl, jímž je zlepšení úrovně vzdělání, zejména zvýšením podílu mladých lidí s úspěšně dokončeným terciárním nebo srovnatelným vzděláním na nejméně 40 % do roku 2020.
7. V závěrech Rady ze dne 11. května 2010 o internacionalizaci vysokoškolského vzdělávání ⁽⁶⁾ se zdůrazňuje, že programy mezinárodní spolupráce a politické dialogy se třetími zeměmi v oblasti vysokoškolského vzdělávání umožňují nejen volnější tok znalostí, ale přispívají také ke zlepšení kvality a postavení evropského vysokoškolského vzdělávání v mezinárodním prostředí, k posílení výzkumu a inovací, k podpoře mobility a mezikulturního dialogu i k prosazování mezinárodního rozvoje v souladu s cíli vnější politiky EU.
8. V závěrech Rady ze dne 28. a 29. listopadu 2011 o referenční úrovni mobility ve vzdělávání ⁽⁷⁾ byla stanovena referenční úroveň, podle níž by v roce 2020 mělo v EU průměrně alespoň 20 % absolventů vysokých škol strávit určité období studiem či odbornou přípravou související s vysokoškolským vzděláváním (včetně pracovních stáží) v zahraničí.
9. V závěrech Rady ze dne 28. a 29. listopadu 2011 o modernizaci vysokoškolského vzdělávání byl uvítán záměr Komise vypracovat strategii EU v oblasti mezinárodního vysokoškolského vzdělávání zaměřenou na zvyšování informovanosti

⁽¹⁾ Bukurešťské komuniké ze dne 27. dubna 2012, s. 3.

⁽²⁾ Úř. věst. L 375, 23.12.2004, s. 12.

⁽³⁾ Úř. věst. L 289, 3.11.2005, s. 15.

⁽⁴⁾ Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání v celosvětovém kontextu.

⁽⁵⁾ Dokument EUCO 13/10.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 135, 26.5.2010, s. 12.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 372, 20.12.2011, s. 31.

a viditelnosti v mezinárodním měřítku a spolupracovat s partnery s cílem upevnit vzájemné vztahy a přispívat k budování kapacit v oblasti vysokoškolského vzdělávání.

A S OHLEDEM NA

konferenci o *evropském vysokoškolském vzdělávání ve světě* uspořádanou předsednictvím ve dnech 5. a 6. září 2013 ve Vilniusu, na níž byla zdůrazněna nutnost, aby členské státy a instituce vysokoškolského vzdělávání rozvíjely komplexní strategie internacionalizace, které

- povedou ke zvýšení kvality a konkurenceschopnosti evropského vysokoškolského vzdělávání,
- přesáhnou rámec mobility a při koncipování vzdělávacích programů a procesu výuky a učení a v jejich obsahu budou stále více zohledňovat globální rozměr (často se používá termín „internationalizace na domácí půdě“),
- se týkají širší škály a většího počtu studentů, protože spojují nové digitální zdroje s tradičnějšími formami výuky a učení a zároveň zajišťují vysokou kvalitu,
- posilují rozvojovou spolupráci prostřednictvím strategických partnerství a budování kapacit,

BERE SE ZÁJMEM NA VĚDOMÍ

- sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané *Evropské vysokoškolské vzdělávání v globálních souvislostech* ⁽¹⁾ a
- sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané *Otevření systémů vzdělávání: nové technologie a otevřené vzdělávací zdroje jakožto prostředky inovativní výuky a učení pro všechny* ⁽²⁾.

UZNÁVÁ, ŽE

1. vysokoškolské vzdělávání má hrát klíčovou úlohu v rozvoji angažovaných občanů, kteří realizují svůj potenciál a jsou schopni jasně vyjadřovat své názory, a je mocnou hybnou silou inteligentních a udržitelných společností podporujících sociální začlenění, individuální prosperity a hospodářského růstu. K tomuto vývoji může dále přispívat mezinárodní mobilita jednotlivců a začleňování globálního hlediska do programů vysokoškolského vzdělávání.
2. Silnou stránkou evropských systémů vysokoškolského vzdělávání je poskytování vysoce kvalitního vzdělávání a výzkumu, rozmanitost institucí a podpora spolupráce v oblastech, kde to představuje přidanou hodnotu, jako jsou programy společných a dvojích diplomů, doktorandské školy a studia a mezinárodní partnerství.

3. Za současné ekonomické situace hrají při posilování kapacity Evropy v oblasti výzkumu a inovací klíčovou úlohu vysokoškolské vzdělávání, jakož i odborné vzdělávání a příprava na terciární úrovni, které jsou důležité i z hlediska zajišťování vysoce kvalifikovaných lidských zdrojů nutných pro zabezpečení pracovních míst, hospodářského růstu a prosperity.
4. Kompetence absolventů ne vždy vyhovují vyvíjejícím se potřebám trhu práce a společnosti a zaměstnavatelé ve veřejném i soukromém sektoru informují o nesouladu a o obtížích při hledání vhodných kandidátů, kteří by splňovali potřeby znalostní ekonomiky.
5. V nadcházejících desetiletích bude mít pravděpodobně významný dopad demografické stárnutí v rámci EU, neboť trvale nízká porodnost ještě zůstává problémem chybějících dovedností absolventů, s nimiž se potýkají evropští zaměstnavatelé.
6. Instituce vysokoškolského vzdělávání coby zdroj znalostí a inovací mají rovněž společenskou odpovědnost přispívat k lidskému rozvoji a obecnému dobru, a to jak ve vnitrostátním kontextu, tak v širším světě;

DOMNÍVÁ SE, ŽE

1. aktivní zapojení mezinárodních pracovníků, výzkumných pracovníků a studentů do evropských institucí vysokoškolského vzdělávání, poskytování finanční a organizační podpory pro mezinárodní mobilitu studentů i zaměstnanců a stále větší úsilí o internacionalizované vzdělávací programy mohou studentům pomoci získat dovednosti důležité pro globální trh práce.
2. Členské státy a evropské instituce vysokoškolského vzdělávání učinily za podpory ze strany EU významný pokrok, pokud jde o vytváření mechanismů pro zajištění kvality v přeshraničním kontextu a uznávání kvalifikací v rámci boloňského procesu prostřednictvím sítí, jako je ENIC/NA-RIC, jakož i prostřednictvím programů, jako je *Erasmus Mundus a Tempus*.
3. Celosvětový nárůst otevřených vzdělávacích zdrojů (Open Educational Resources), otevřených studijních materiálů (Open Courseware) a všem přístupných on-line kurzů (Massive Open Online Courses) je mezinárodní trend, který může mít významný dopad na systémy vysokoškolského vzdělávání a poskytnout nové příležitosti pro inovativní formy celosvětové přeshraniční spolupráce.

VYZÝVÁ PROTO ČLENSKÉ STÁTY, ABY S INSTITUCEMI VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ VE VHODNÝCH PŘÍPADECH A PŘI ŘÁDNÉM ZOHLEDNĚNÍ JEJICH AUTONOMIE SPOLUPRACOVALY A:

1. ve spolupráci s příslušnými zainteresovanými stranami usilovaly o komplexní strategický přístup k internacionalizaci, zahrnující tři hlavní oblasti, jimiž jsou

- a) mobilita studentů a pracovníků;

⁽¹⁾ 12453/13.

⁽²⁾ 14116/13 + ADD 1.

- b) internacionalizace vzdělávacích programů a digitálního vzdělávání;
- c) strategická spolupráce, partnerství a budování kapacit.
2. prosazovaly obousměrnou mezinárodní mobilitu studentů za účelem získání diplomu a kreditů a rovněž poskytovaly příležitosti pro mobilitu pracovníků mezi evropskými a třetími zeměmi, mimo jiné i:
- zajištěním toho, aby ve strategiích internacionalizace byla významně zastoupena složka související s mobilitou studentů a výzkumných a dalších pracovníků podporovaná rámcem kvality, který může mimo jiné zahrnovat poradenské a informační služby;
 - zavedením dvousměrných programů mobility vzájemného zájmu se třetími zeměmi, které představují přiměřenou rovnováhu mezi fyzickou a virtuální mobilitou, jakož i mezi příchozí a odchozí mobilitou a které zahrnují širokou škálu předmětů a ve vhodných případech se zaměřují na oblasti s nedostatkem dovedností;
 - podporou uznávání kreditů, diplomů, kvalifikací a kompetencí získaných studenty a výzkumnými a dalšími pracovníky, kteří se účastní mezinárodní mobility, v zahraničí, a to v souladu s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi;
 - výraznějším zaměřením na výsledky učení, jakož i posílením soudržnosti s evropskými nástroji transparentnosti, jakými jsou například evropský systém přenosu a akumulace kreditů, dodatek k diplomu a evropský rámec kvalifikací, jakož i soudržnosti s mechanismy zajišťování kvality; a
 - urychlením pokroku na navrhovaném přepracování směrnic, které se týkají podmínek vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí pro účely výzkumu a studia;
3. prosazovaly internacionalizaci na domácí půdě a digitální vzdělávání s cílem zajistit, aby velká většina evropských studentů, kteří se neúčastní fyzické mobility, byla rovněž s to rozvíjet mezinárodní dovednosti, mimo jiné i:
- zajištěním poskytování vysoce kvalitních zařízení a služeb studentům v terciárním vzdělávání, které odpovídají potřebám studentů;
 - účinným využíváním mezinárodních zkušeností a kompetencí, které mají zaměstnanci institucí vysokoškolského vzdělávání, a jejich povzbuzováním k tomu, aby přispívali k vytváření vysoce kvalitních mezinárodně zaměřených vzdělávacích programů ku prospěchu studujících, kteří jsou zapojeni do mobility, i těch, kdo do ní zapojeni nejsou;
 - poskytováním více příležitostí studentům a výzkumným a dalším pracovníkům, aby rozvíjeli své jazykové dovednosti, zejména prostřednictvím výuky v jazyce hostitelského státu v případě jedinců navštěvujících kurzy, které nejsou v jejich mateřském jazyce, aby se maximalizoval
- přínos evropské jazykové rozmanitosti a sociální integrace studentů a výzkumných a dalších pracovníků v jejich hostitelské zemi;
- nabídnutím větších příležitostí k mezinárodní společné výuce online a zkoumáním využívání informačních a komunikačních technologií a otevřených vzdělávacích zdrojů pro nové způsoby poskytování vzdělávání za účelem rozšíření přístupu, internacionalizace vzdělávacích programů a vytváření podmínek pro nové formy partnerství;
4. prosazovaly vytváření partnerství jak v rámci Evropy, tak i se třetími zeměmi s cílem posílit institucionální kapacitu ve vzdělávání, výzkumu a inovacích, mimo jiné i:
- poskytováním vzdělávacích programů, které podněcují podnikání a inovace a rovněž podporují rozvoj přenositelných dovedností, a vytvářením mezinárodních příležitostí odborné přípravy prostřednictvím úzké spolupráce se zaměstnavateli z EU i ze třetích zemí;
 - prosazováním zaměření na konkrétní silné stránky a priority každé instituce vysokoškolského vzdělávání jakožto na prostředek k zajištění účinného a účelného využívání veřejných investic;
 - odstraňováním zbývajících překážek, které brání rozvoji a provádění programů společných, dvojích či vícenásobných diplomů, a lepším zajišťováním kvality a přeshraničního uznávání;
 - podporou soudržnosti mezi strategiemi internacionalizace jednotlivých členských států a politikami rozvojové spolupráce EU při zohlednění zásady rovnosti a odpovědnosti partnerské země, jakož i potřeb institucí vysokoškolského vzdělávání;
 - čerpáním ze zkušeností studentů a výzkumných a dalších pracovníků ze třetích zemí jakožto vyslanců spolupráce s institucemi vysokoškolského vzdělávání v těchto zemích;
 - povzbuzováním institucí vysokoškolského vzdělávání, aby rozvíjely vlastní komplexní strategie internacionalizace a uznávaly přitom průřezovou povahu internacionalizace, která ovlivňuje všechny oblasti univerzitního života, včetně výzkumu, učení, řízení, správy a služeb, a podporou jejich úsilí.

VÍTÁ ZÁMĚR KOMISE

- podpořit členské státy a instituce vysokoškolského vzdělávání v jejich úsilí o prosazování komplexních strategických přístupů k internacionalizaci a využívat příležitostí k mezinárodní spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání v rámci programů *Erasmus+* a *Horizont 2020*, mimo jiné i:
 - poskytováním vyšší finanční podpory na mobilitu studujících a pracovníků do třetích zemí a ze třetích zemí prostřednictvím programu *Erasmus+* a na mobilitu výzkumných pracovníků do třetích zemí a ze třetích zemí prostřednictvím akcí Marie Skłodowska-Curie v rámci programu *Horizont 2020*;

- ii) podporou konsorcia mezinárodních institucí vysokoškolského vzdělávání s cílem zavést společné magisterské a doktorské diplomy prostřednictvím programu *Erasmus+* a akcí Marie Skłodowska-Curie a poskytnutím příležitostí studentům a doktorandům k tomu, aby využívali vysokoškolských a postgraduálních stipendií na vysoké úrovni;
 - iii) podporou strategických partnerství pro spolupráci a inovace ve vysokoškolském vzdělávání, včetně partnerství mezi institucemi vysokoškolského vzdělávání v EU a ve třetích zemích zaměřených na budování kapacit;
2. ve spolupráci s členskými státy vyvíjet úsilí o zvýšení atraktivity evropského vysokoškolského vzdělávání a prosazovat jeho rozmanitost po celém světě, mimo jiné i:
- i) zlepšováním kvality a transparentnosti, prosazováním mechanismů pro zajišťování kvality v přeshraničním kontextu a podporou porovnatelnosti kvalifikací, kreditů a systémů uznávání prostřednictvím mezinárodní spolupráce a dialogu;
 - ii) zvýšením kvality akademické mobility díky posílení listiny programu Erasmus pro vysokoškolské vzdělávání, mimo jiné prostřednictvím pokynů pro instituce vysokoškolského vzdělávání ohledně sebehodnocení a monitorování;
 - iii) případným prosazováním uplatňování nástroje *U-Multirank*, který je novým vícerozměrným mezinárodním nástrojem transparentnosti zaměřeným na posílení srovnatelnosti mezi institucemi vysokoškolského vzdělávání;
3. prosazovat spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání v zájmu inovací a rozvoje mezi EU a jejími globálními partnery, mimo jiné:
- i) uskutečněním dvoustranných a vícestranných politických dialogů s klíčovými mezinárodními partnery, v souladu s vnějšími politikami EU;
 - ii) podporou Evropského inovačního a technologického institutu a jeho znalostních a inovačních společenství jakožto vstupních bran pro mezinárodní spolupráci v oblasti inovací, výzkumu a vysokoškolského vzdělávání v zájmu řešení problémů, s nimiž se potýká společnost;
 - iii) podporou a zlepšováním fakticky podložené tvorby politik v oblasti mezinárodního vzdělávání prostřednictvím výzkumu, shromažďování a analýzy statistických údajů, a dialogu s odborníky.